

Přírodní léčivé zdroje

Vodní právo
Podzim 2011

Prameny

- ◆ Zák.č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčivých lázních a lázeňských místech (lázeňský zákon)
 - význam přechodných ustanovení (§ 44)
 - prováděcí předpisy

Přírodní léčivý zdroj

- ◆ Přírozeně se vyskytující minerální voda, plyn nebo peloid, které
 - mají vlastnost vhodnou pro léčební využití
 - o zdroji je vydáno osvědčení podle zákona o lázeňství
- ◆ Přírodní léčivý zdroj
 - není součástí ani příslušenství pozemků
 - není předmětem vlastnictví
 - předmětem vlastnictví
 - ◆ Výtěžek ze zdroje, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje

Minerální voda

- ◆ **Minerální voda pro léčebné využití**
 - **Přírodně se vyskytující podzemní voda původní čistoty**
 - ◆ s obsahem rozpuštěných pevných látek nejméně 1/g nebo
 - ◆ s obsahem nejméně 1/g rozpuštěného oxidu uhličitého nebo s obsahem jiného pro zdraví významného chemického prvku
 - ◆ **Má u vývěru přírozenou teplotu vyšší než 20 st. Nebo radioaktivitu radonu 1,5 kBq/l**
- ◆ **Zdroj přírodní minerální vody**
 - přírodně se vyskytující podzemní voda původní čistoty a stálého složení, která má která má z hlediska výživy fyziologické účinky, které umožňují její použití jako potraviny a k výrobě balených minerálních vod
 - o zdroji bylo vydáno osvědčení
 - není součástí ani příslušenstvím pozemků
 - není předmětem vlastnictví
 - Předmětem vlastnictví
 - ◆ Výtěžek ze zdroje PMV, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje

Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody

- **Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody**
 - ◆ **Za výtěžek odebíraný ze zdroje PMV v množství stanoveném v povolení k využívání zdroje**
 - ◆ **Jednotková výše**
 - **Nařízení vlády č. 385/2001 Sb. – 3kč za m³**
 - **Měsíčně**
 - **Vybírání, vymáhání**
 - ◆ **Celní úřady podle sídla uživatele zdroje PMV**
 - ◆ **Poplatek je příjmem státního rozpočtu**

Informace o zjištění výskytu podzemní vody, která vykazuje znaky „zdroje“

◆ Informační povinnost

- PO nebo FO, která při vyhledávací, průzkumné, stavební a jiné činnosti zjistí výskyt podzemní vody se známkami „zdroje“
- Do 15 dnů ode dne zjištění
- Ministerstvu zdravotnictví (MZ)
- Nesplnění povinnosti
 - ◆ pokuta
 - § 1 odst. 1 písm. a) LZ

Přírodní léčebné lázně

- ◆ Soubor zdravotnických a jiných souvisejících zařízení sloužících k poskytování lázeňské péče stanovený za přírodní léčebné lázně podle zákona o lázeňství

Lázeňské místo

- ◆ Území nebo část území obce nebo více obcí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně, stanovené za lázeňská místa podle zákona o lázeňství

Hodnocení „zdrojů“

◆ Způsob a rozsah

– Stanoví vyhl.č. 423/2001 Sb.

◆ Komplexní analýza

– Provádí referenční laboratoř přírodních léčivých zdrojů

◆ Účel:

◆ Vydání osvědčení o zdroji

◆ Kontrolní analýza

– Provádí Referenční laboratoř

– Jiná akreditovaná laboratoř

– Uživatel zdroje

◆ Účel

◆ Ověření kvality a stability zdroje

Využívání „zdrojů“

- ◆ K účelům lázeňské péče
 - Pouze ty zdroje minerální vody, plynu nebo peloidu, o nichž je vydáno osvědčení, že jsou přírodním léčivým zdrojem
- ◆ K výrobě balených přírodních minerálních vod
 - pouze ty zdroje, o nichž je vydáno osvědčení

Osvědčení o zdroji

- ◆ **Řízení o vydání osvědčení**
- ◆ Speciální správní řízení
 - Vede ministerstvo zdravotnictví
 - zahájení
 - ◆ Z vlastního podnětu
 - ◆ Na návrh vlastníka pozemku, na němž nebo pod nímž se předpokládaný zdroj nachází
 - ◆ Obce, na jejímž území se předpokládaný zdroj nachází
 - ◆ Na návrh PO nebo FP, která hodlá předpokládaný zdroj využívat
 - Účastníci
 - ◆ Navrhovatel
 - ◆ Osoby s dotčenými vlastnickými právy
 - ◆ Osoby, které vykonávají k nemovitostem správu podle zvláštních předpisů
 - Podklad pro vydání
 - ◆ Ověření splnění požadavků na vlastnosti zdroje
- ◆ Informace o tom, že bylo vydáno rozhodnutí o vydání osvědčení
 - Vyhláší MZdr formou sdělení ve Sbírce zákonů

Osvědčení o zdroji

- ◆ Zrušení rozhodnutí
 - Ministerstvo zdravotnictví
 - Důvod:
 - ◆ Zdroj nesplňuje požadavky na něj kladené
 - ◆ Nemá vlastnosti, pro které byl osvědčen
 - ◆ Informace o zrušení
 - Formou sdělení ve Sbírce zákonů

Povolení k využívání zdrojů

- ◆ Řízení o vydání povolení
- ◆ Rozhoduje ministerstvo zdravotnictví
- ◆ Řízení zahojované na žádost
 - jen PO nebo FO oprávněná k podnikání nebo k jiným činnostem, při nichž má být zdroj využíván
 - Náležitosti žádosti
 - účastníci řízení
 - ◆ Žadatel
 - ◆ Vlastníci (správci) nemovitostí „se zdrojem“ a které budou využíváním zdroje přímo dotčeny
 - ◆ Obec, pokud se vydává povolení
 - V dosud nevyužívané zřídelní struktuře
 - K využívání zdroje, pro jehož využití nebyla dosud vybudována žádná zařízení

Povolení k využívání zdroje

- ◆ **Vydání povolení**
 - Zdroj, o němž vydáno osvědčení
 - Úplná žádost o vydání povolení
 - Více žadatelů
 - ◆ Povolení přednostně tomu, který je vlastníkem nemovitosti, na které nebo pod níž se zdroj nachází, a současně uhradil náklady na průzkum zdroje
 - Zamítnutí žádosti
 - ◆ Zájem na ochraně zdroje převažuje nad zájmem jeho využití
 - ◆ Plán využití není v souladu s účelem vhodným k využití zdroje
 - ◆ navrhovaný způsob ochrany neodpovídá potřebě ochrany zdroje
 - ◆ Povolení bylo vydáno jinému žadateli (pokud není možné, aby bylo více uživatelů)
- ◆ Povolení nenahrazuje rozhodnutí o využití území

Povolení k využívání zdroje

◆ Změna rozhodnutí o povolení

- - na základě změn týkajících se zdroje
- Oznamuje uživatel

◆ Zrušení rozhodnutí o povolení

- Uživatel nepředložil ve stanovené lhůtě dokumentaci stavby pro využití zdroje
- Uživatel nezapočal s využíváním zdroje ve lhůtě stanovené v povolení
- Změna vlastností zdroje tak, že není vhodné další využívání
- Uživatel závažným způsobem porušuje podmínky vyplývající ze zákona či povolení
- Využíváním zdroje došlo k nepříznivému vlivu na podzemní vody nebo životní prostředí
- Uživatel požádal o zrušení povolení

Povolení k využívání zdroje

- ◆ Zánik povolení k využívání zdroje
 - Uplynutím doby, na kterou bylo vydáno, byla-li v povolení uvedena
 - ◆ Uživatel může nejpozději 12 měsíců pře uplynutím doby požádat o prodloužení doby využívání zdroje, ministerstvo rozhodne nejpozději do 3 měsíců
 - Změnou uživatele, je-li uživatel právnická osoba
 - Smrtí uživatele zdroje, je-li uživatelem fyzická osoba
 - ◆ „nástupnické“ PO, FO mohou využívat zdroj po dobu nezbytně nutnou pro získání povolení k využívání zdroje pro sebe
 - ◆ Nutné oznámení MZDr – do 15 dnů ode dne zániku povolení a předložení žádosti o vydání povolení do 60 dnů ode dne zániku povolení
 - Zánikem živnostenského nebo jiného oprávnění nebo ukončením činnosti, při níž byl zdroj využíván
 - Vyčerpáním, znehodnocením nebo ztrátou zdroje

Využívání zdroje

◆ Povinnosti uživatele

- Ve vztahu k výkonu své činnosti
 - ◆ § 16 odst. 1LZ
- Zajistit odborný dohled nad využíváním a ochranou zdroje fyzickou osobou, která je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti
- Ve vztahu k „jímacímu zařízení“
 - ◆ Zásahy a úpravy na něm jen a se souhlasem ministerstva
 - ◆ Zakonzervování nebo odstranění uživatelem
 - **na základě rozhodnutí MZDr, pokud**
 - ◆ Zdroj nevyužívá
 - ◆ Bylo zrušeno povolení k užívání zdroje (změny ovlivňující užívání)
 - ◆ Zaniklo povolení z důvodů znemožňující další využívání
 - ◆ V zájmu ochrany zřídelní soustavy
 - ◆ **Zakonzervování zajišťované MZDr**
 - Nebylo vydáno rozhodnutí o povinnosti uživatele zakonzervovat zdroj
 - Zdroj nemá uživatele

Další uživatel a správce zdroje

◆ Situace

- Vydatnost zdroje větší než objem uvedený v povolení pro uživatele nebo
- Uživatel nevyužívá dlouhodobě objem uvedený v povolení k využívání
- Využívání „zbývající“ kapacity dalšímu uživateli
- Správní řízení
- Postup přiměřeně jako v řízení o povolení k využívání
 - ◆ Účastníkem
 - Dosavadní uživatel
 - Další žadatel
 - Na základě povolení MZdr

Další uživatel a správce zdroje

◆ Správcem

- „první“ uživatel
- MZ může určit správcem jiného uživatele než „prvního“
 - ◆ Na žádost původního uživatele
 - ◆ Při neplnění povinností
 - ◆ V lázeňském místě s větším počtem zdravotnických zařízení léčebné péče využívajících zdroj může MZ určit správce, osobu, která není uživatele zdroje

Ochranná pásma

◆ Cíl:

- Ochrana před činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivnit „zdroj“
 - ◆ Chemické, fyzikální, biologické vlastnosti
 - ◆ Zdravotní nezávadnost
 - ◆ Zásoby, vydatnost zdroje

◆ Způsob stanovení

- MZ vyhláškou
- Označení OP
 - ◆ Tabulkou s označení druhu OP a event. zákazem vstupu, je-li ministerstvem zakázán

Ochranná pásma

- ◆ Návrh na stanovení ochranného pásma
 - Projedná MZ s
 - ◆ Dotčenými orgány
 - ◆ Obcemi, na jejichž území mají být OP stanovena
 - Stanoviska do 60 dnů ode dne doručení výzvy ke sdělení stanoviska
 - Nevyjádření se – má se zato, že nemají připomínky

Ochranné pásmo I. stupně

- ◆ Zpravidla pro území zahrnující **okolí výstupu zdroje**
 - ◆ Rozsah
 - Zpravidla kruh o poloměru 50 m od zdroje, není-li nutno na základě hydrogeologického šetření stanovit jinak
 - ◆ Zákaz činností, s výjimkou těch, které jsou nutné v zájmu ochrany a využívání zdroje
 - ◆ Vazba na KN
 - OP I. stupně se eviduje podle grafických a písemných podkladů předložených MZDr katastrálnímu úřadu

Ochranné pásmo II. stupně

- ◆ Ochrana dalších zájmů ve vztahu ke zdroji
- ◆ V rámci OP II. stupně lze vymezit dílčí pásma s rozdílným stupněm ochrany
- ◆ Zákazy
 - Činnosti, které by mohly negativně ovlivnit zdroj (jakost, nezávadnost, vydatnost)
 - Vymezí vyhláška, kterou se stanoví OP
 - OP se vymezí v mapě

Přírodní léčebné lázně

- ◆ Soubor zdravotnických a jiných zařízení, která mají sloužit k poskytování lázeňské péče na území se stavem životního prostředí, které odpovídá požadavkům lázeňské péče, pokud
 - Se na tomto místě nachází přírodní léčivý zdroj nebo
 - Toto území má klimatické podmínky příznivé k léčení
 - Přírodní léčebné lázně stanoví MZ vyhláškou
 - ◆ Z vlastního podnětu
 - ◆ Na návrh obce
 - ◆ Na návrh FO, PO která hodlá využívat „zdroje“ nebo klimatické podmínky příznivé k léčení, k poskytování lázeňské
 - ◆ Zrušení
 - Vyhláškou MZ, pokud důvody pro stanovení zanikly

Klimatické podmínky přírodních léčebných lázní

- ◆ Průběžná provádění měření zdravotnickými zařízeními
- ◆ Zpráva o stavu klimatických podmínek
 - Každých 5 let

Lázeňské místo

- ◆ - území obce nebo část nebo území více obcí, popř. jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně
- ◆ Režim ochrany
 - Stanoví statut lázeňského místa
 - Stanovení lázeňského místa a jeho statutu
 - ◆ Stanoví vláda nařízením
 - ◆ Zrušení
 - Nařízením vlády, pokud důvody pro stanovení lázeňského místa zanikly

Povinnosti vlastníků nemovitostí

- ◆ Umožnit oprávněným osobám vstup na pozemky, do staveb, objektů, které nejsou nemovitostmi za účelem získání údajů
- ◆ Strpět umístování značek
- ◆ Omezení vlastnických práv
- ◆ -pouze ve veřejném zájmu
 - Vyhledávání, využívání zdroje, zájem na ochraně zdroje
 - Možnost omezení, vyvlastnění (za náhradu)
 - Náhrada újmy v důsledku omezení dosavadního užívání
 - ◆ Finanční
 - ◆ Hradí uživatel zdroje
 - ◆ Není-li určen, hradí MZDr
 - ◆ Nedojde k dohodě – rozhodne soud)

Závazná stanoviska k některým činnostem

- ◆ V ochranném pásmu zdroje, na území lázeňského místa k aktivitám uvedeným v § 37 LZ
- ◆ Závazné stanovisko lze vázat na splnění podmínek

Správně právní odpovědnost

- ◆ Pokuty

- ◆ Ukládá

- MZ

- ◆ Skutkové podstaty dle § 42 odst. 1 LZ

- Vodoprávní úřad

- Skutkové podstaty dle § 41 odst. 2 LZ

- Obec v přenesené působnosti

- ◆ § 41 odst. 4

Odstraňování „závad“

◆ § 39

- Dozor podle § 39 LZ - v návaznosti na něho možnost nařídit odstranění zjištěných závad (§ 39 odst. 1 písm. c LZ)
- Vztah k nápravným opatřením podle zák., o ekolog. Újmě (z.č. 167/2008 Sb.)
 - ◆ - 43 odst. 5 LZ
 - Přednost postupu podle zák. o ekolog. újmě